№ 254. Środa 5. Listopada 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary na pogorzelców i dotkniętych powodzią.)

Na wsparcie pogorzelców miasteczka *Rawy* wpłynęło dalej w drodze składki: W powiecie *Kamionieckim* 5 zł. 20 c., w powiecie *Baligrodzkim* 21 zł. 52½ c., w powiecie *Dubieckim* 41 zł. 21 c., w powiecie *Cieszanowskim* 14 zł. 33 c., a w powiecie *Taus* w Czechach 6 zł. 15½ c. w. a.

Na pogorzelców w *Mielcu* zebrano w powiecie *Dubieckim* 4 zł. 50 c. w. a., a na dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu tarnowskiego wpłynęło do magistratu lwowskiego ze składki 3 zł. 25 c. w. a., i wszystkie te pieniadze zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

Przewielebny Opat Infułat żółkiewski i Prałat kapitulny tutejszego rzym. kat. kościoła metropolitalnego, *X. Manastyrski* przysłał za pośrednictwem magistratu tutejszemu gimnazyum Franciszka Józefa kwotę 200 zł. w. a. z przeznaczeniem, ażeby rozdana została pomiędzy czterech najbardziej zasłużonych ubogich uczniów tego zakładu naukowego.

Szczodrobliwy ten dar użyty został ze strony dyrekcyi gimnazyum Franciszka Józefa podług życzenia Przewielebnego dawcy, a c. k. Namiestnictwo podaje ten szlachetny i uznania godny czyn niniejszem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 29. października 1862.

Gmina *Batiatycze* w obwodzie żółkiewskim obowiązała się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie, istniejący już budynek szkolny i znajdujące się porządki szkolne utrzymywać zawsze w dobrym stanie, czuwać nad czystością szkoły, dodawać potrzebne na opał szkoły drzewo, a nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi płacić rocznie 150 zł. w. a. gotówką, dodając mu do tego 16 niż. austr. mierzyc zboża i grunt ogrodowy objętości 400 sążni kwadratowych.

Okazaną temi ofiarami gorliwość o rozszerzenie nauki szkolnej między ludem wiejskim, podaje c. k. Namiestnictwo galicyjskie z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Część nieurzędowa.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 3. listopada. *(Nowiny dworu.)*

Cesarzowa wdowa Karolina Augusta przybędzie tu temi dniami z Salzburga. Arcyksiążę Rainer udał się do Gorycyi po swoją małżonkę. Arcyksiążę Ernest udał się do Lublany.

Sędzia kuryalny hr. Apponyi, który tu przybył z Pesztu, miał wczoraj długą naradę z kanclerzem nadwornym hr. Forgachem. Prezydent izby panów książę Auersperg udał się do Pragi, namiestnik baron Poche do Berna. Kr. saski poseł baron Könneritz, ces. ros. poseł pan Bałabin przybyli tu z Pesztu. Przybył także w przejeździe do Mnichowa baron Wendtland, prywatny sekretarz Króla greckiego.

Peszt, 1. listopada. *(Powrót członków legii węgierskiej.)* Rząd państwa na wstawienie kanclerza nadwornego postanowił, aby młodzieńcy węgierscy, których lekomyślność lub źle zrozumiany patryotyzm do Włoch poprowadził, na koszt państwa do ojczyzny sprowadzeni zostali. Są oni pogrążeni w największej nędzy; władze graniczne donoszą, że ci młodzieńcy tak gorzko złudzeni, umierający z głodu, stają przed niemi, a nie mają ani grosza na dalszą podróż. Powinni by oni szubpasem być odstawieni do ojczyzny, ale rząd, jak donosi wiedeński korespondent do *Sürgöny*, zważywszy, że ci młodzieńcy byli powiększej części uwiedzeni, i że powiększej części do oświeceńszej klasy należą, postanowił, aby z kasy państwa otrzymali pieniądze na drogę. Którzy mogą, zwrócą później zaliczoną kwotę, za innych zapłaci kasa krajowa.

Anglia.

Londyn, 30. października. *(Zmiany dyplomatyczne. — Dzienniki o Grecyi. — Mowa lorda Palmerstona.)*

Dotychczasowy poseł angielski w Haadze Sir Andrew Buchanan został mianowany posłem przy dworze króla pruskiego.

Dzienniki zawsze nieżyczliwie wyrażają się o Grecyi. *Advertiser* smutną przewiduje przyszłość, *Times* i *Post* upominają Greków i nie wątpią o zlokalizowaniu rewolucyi.

Baron Thierry, były minister austryacki, zwiedzając zakłady w Southampton, oprowadzany był wszędzie przez Mayora (burmistrza), prezesa izby handlowej i inne znakomitości miejscowe, poczem zaproszono go na śniadanie, które izba handlowa i władza miejska dla niego wyprawiły. Lord Palmerston przejeżdżając konno około domu, w którym się goście zebrali, zaproszony przez jednego z nich, wstąpił do tego domu i wziął udział w śniadaniu, zapraszając znów barona Thierry, ażeby na wieczór do wili jego w Broadlands przybyć zechciał. Na śniadaniu zaś lord Palmerston miał mowę treści następującej: „Wiem z pewnością, że hr. Rechberg światłym jest mężem stanu i korzyści wolnych, ile tylko być może obrotów handlowych należycie ocenić zdoła; wszakże nie posiada on onej władzy nieograniczonej, której wszystkie stronnictwa ulegają; jeżeli zaś nie możemy uzyskać od Austryi owe korzyści handlowe, któreby równie korzystnie i na Austryę samą oddziaływały, to winę ztąd nie możemy zwalać na rząd austryacki, ale raczej przypisać ją musimy stosunkom i temu, iż tak jak my pomimo oświaty i doświadczenia długo czasu potrzebowaliśmy, ażeby zasady wolnego handlu w życie wprowadzić, tak teraz cierpliwie czekać tego musimy, aż Austrya będzie w stanie rozszerzyć w duchu liberalnym handlowe swoje stosunki z innemi narodami i zaprowadzić u siebie zasady wolnego handlu.

Zdaniem mojem nie masz w Europie kraju, z którymby Anglia tak rozległe i dla obu stron korzystne stosunki handlowe utrzymywać mogła. Austrya posiada mnogość płodów, za które u nas wysokie tu ceny płacono. Dziwne są naturalne jej resursa, płody jej ziemi i bogactwo jej mineralne, nie są one wprawdzie znane w ogóle w Anglii, ale znane są tym, którzy się studyom ekonomicznym oddają. W fabrykacyi Austrya nie zrobiła tak wielkich postępów jak Anglia; mogłaby sprowadzać od nas z korzyścią dla siebie wiele fabrykatów, które my taniej i lepiej wyrabiać możemy. Z tych powodów obroty handlowe między dwoma temi krajami mogą być korzystniejsze, niż stosunki z innem jakiem państwem europejskiem. My od dawna przekonani już o tem jesteśmy i zdaje mi się, iż światli mężowie stanu Austryi podobnie o tem myślą. Miejmy więc nadzieję, iż obecność między nami znakomitego gościa naszego przyczyni się do ustalenia w tym poglądzie hr. Rechberga i jego kolegów. Baron Thierry opowie ziomkom swoim, jak ogromne postępy kraj nasz zrobił, dzięki wolności, której handel i przemysł u nas używają, i wykaże, iż Austrya pod rządem tych samych zasad równe korzyści odnieść może. Jak cło zbożowe zniesione u nas zostało, rolnicy wołali w niebogłosy, jak gdyby ostatnia ich godzina wybiła; Ameryka, Polska i Węgry zasypywać miały nasze targi swemi produktami. A dziś przecież widzimy, iż rolnictwo i dobrobyt kraju podniosły się do najwyższego stopnia. Coś podobnego powiedzieć można o wielu naszych fabrykatach. Dla przykładu wymienię tylko fabrykacyę materyi jedwabnych. Nie upadła ona w skutek konkurencyi francuskiej, lecz przeciwnie znacznie się podniosła i nasze towary jedwabne tańsze są teraz i więcej poszukiwane jak francuskie. Tak było po części w Portugalii, gdzie dziś wyborne kapelusze wyrabiają, a gdzie nosić musieli szkaradne nakrywa na głowę, jak wysokie cło na kapelusze nałożone było. Toż samo będzie i w Austryi.

Dodać wszelako muszę uwagę, iż handel i polityka są dwie rzeczy zupełnie odrębne i nierozsądnem byłoby twierdzenie, iż dla tego, że dwa państwa zostają w stosunkach wolnego handlu między sobą, wojna między niemi byłaby niemożliwa. Tak twierdzą niektórzy Szanowni obywatele u nas, wszakże twierdzenie takowe jest mylnem. Interes własny jest wprawdzie silnym bodźcem, ale namiętności są jeszcze silniejsze, widzimy to w północnej Ameryce. W obec rozległych stosunków handlowych nie chciano wierzyć, iż wojna między Anglią a Ameryką wybuchnąć może. A jednak gdy namiętności w Ameryce przeciwko nam wzburzone zostały, nie słyszano tam głosów „wojna z Anglią“ i to z powodu wypadku, w którym słuszność widocznie była po naszej stronie. Dla tego sądzę, iż z powodu rozszerzonych stosunków naszych handlowych z Austryą stosunki polityczne nie były dla tego wolne od wszelkich przypadłości, wszakże te ostatnie polepszyłyby się niezawodnie i nie widzę w istocie żadnego powodu do nieporozumienia z Austryą. Chciałem więc głównie zwrócić na to uwagę szanownego gościa naszego, iż zaprowadzając stosunek wolnego handlu możemy zarazem ścieśnić związki nasze polityczne. Spodziewam się tylko, iż Baron Thierry poda mi sposobność pomówienia bliżej o tej rzeczy w Broudland, a ponieważ poważyłem się zaprosić go do siebie na obiad, przeto spodziewam się, iż pozwolicie mu, ażeby wnet udać się tam mógł.“

Włochy.

Turyn, 29. października. *(Różne wiadomości.)*

Z powodu powstania greckiego rząd włoski wysłał fregatę „Wiktor Emanuel“ z Neapolu do portu Pireus, a fregatę „Taneridis“ z Messyny do Patras. Poprzednio już dwa statki wojenne włoskie „San Giovanni“ i „Etlire Fioramorca“ udały się na wody greckie.

Kolońska gazeta pisze, że prezes rady ministrów Ratazzi złoży parlamentowi za otwarciem posiedzeń obszerny memoryał,

skreślający obecne położenie rzeczy na półwyspie włoskim. Prócz tego złożony będzie izbom zbiór dokumentów odnoszących się do sprawy rzymskiej. W skutek doniesień posła włoskiego w Paryżu, p. Nigra, oczekują z spokojnością przybycia nowego posła francuskiego do Turynu. Instrukcye jego mają bydź bardzo dla Włoch przyjaźne; spodziewają się nadto, iż przywiezie własnoręczny list Cesarza Napoleona do Króla Wiktora Emanuela.

Jenerał Medici przybył z Palermu do Turynu z żądaniem uwolnienia go z trudnej posady dowódzcy gwardyi narodowej palermitańskiej. Przybył również jen. Klapka i udał się jen. Türr do Alessandryi dla inspekcyi zreorganizowanej legii węgierskiej. Król szwedzki udzielił włoskiemu ministrowi handlu i rolnictwa, hr. Pepoli, wielki krzyż orderu gwiazdy polarnej.

Dziennik półurzędowy *Discussione* pisze co następuje: Z powodu nieporządków, które się w przeszłym roku na uniwersytecie w Pawii pojawiły, w skutek których uniwersytet na czas niejaki zamknięty został, zbytnie nagromadzenie uczniów byłoby niebezpiecznem, głównie zaś wypada unikać aglomeracyi uczniów emigrantów, którzy najbardziej są skorzy do zaburzeń. Z tego powodu ministeryum oświecenia publicznego postanowiło rozdzielić uczniów emigrantów po różnych uniwersytetach w ten sposób, iż technicy słuchać mają odczytów na uniwersytecie turyńskim, uczniowie prawa w Macerate a uczniowie medycyny w Turynie, Bononii lub Pizie.

W prowincyi Capitanata w Neapolitańskiem stawiło się do dnia 23. października 172 bandytów dobrowolnie przed władzami, między nimi krewniak znanego dowódzcy Crocco. Banda pod dowództwem Carusy ciągle niepokoi prowincyę. W okolicę miasteczka Sant Agata wojsko piemonckie ścierało się bez stanowczego rezultatu z bandą Chiawony 120 głów liczącą. Poborcę podatków z Sessy napadli bandyci i zabrali 12.000 franków, dwóch karabinierów, którzy go eskortowali zabito. W państwie rzymskiem jenerał Fristany zajęty jest organizacyą bandytów, którzy się z neapolitańskiego schronili.

Z Palermu donoszą pod dniem 20. października, iż instrukcya procesu morderców, którzy 1. października puginałami na ulicach Palermu zabijali tak dalece postąpiła, iż sprawa w krótce przed sąd przysięgłych oddana będzie. Z zeznań ich pokazuje się, iż na całej wyspie zorganizowany był spisek, który w jednym dniu wszędzie wybuchnąć miał, dla zrzucenia obecnego rządu. Burboniści, Muratyści i Seperatyści, pragnący okupacyi angielskiej, złączyli się w jednym celu. Po wielu poszukiwaniach trafiono na ślad tajnego komitetu, który proklamacyami ludność ciągle podburzał. W domu syna naturalnego księcia Almavive, odkryto tajną drukarnię, która tłoczyła te proklamacye. Teraz na całej wyspie, a mianowicie w obwodzie Girzento, w którym najwięcej było wzburzenia, panuje zupełna spokojność. Tylko w Palermie defraudacye i przemytnictwo do najwyższego stopnia doszły, tak iż rząd pozbawiony jest najlepszej części swych dochodów.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 31. października. *(Do sprawy oczynszowania włościan.)*

Dziennik Powszechny pisze:

Rada administracyjna Królestwa mając sobie przez komisyę rządową sprawiedliwości przedstawiony projekt postanowienia zaprowadzającego delegacye czynszowe zastępcze, w razach gdyby delegacye czynszowe zwyczajne do skutku nie przyszły, upoważniła też komisyę do wniesienia rzeczonego projektu pod rozbiór i opinię rady stanu Królestwa. Projekt ten poniżej zamieszczamy.

Projekt postanowienia zaprowadzającego delegacye czynszowe zastępcze.

Zważywszy, że w niektórych powiatach, rady powiatowe, a następnie delegacye czynszowe, skutkiem nieprawnego działania wyborców lub wybranych, mogą nie utworzyć się, albolitéż dla przekroczenia nadanych im atrybucyi, uledz rozwiązaniu;

Zważywszy, że w każdym z takich wypadków, przemiana stosunków rolniczych na odwłokę narażoną być nie może, a ztąd, że wypada obmyśleć stosowne środki, aby pomoc z urzędu prawem z dnia 24. maja (5. czerwca) 1862 r. zapewniona, żądającym jej bezzwłocznie była udzieloną;

W rozwinięciu tytułu V. prawa o oczynszowaniu z urzędu, oraz z mocy art. 2. najwyższego ukazu z dnia 24. maja (5. czerwca) 1862 r., na przedstawienie komisyi rządowej sprawiedliwości, i po wysłuchaniu zdani rady stanu Królestwa, postanowiła i stanowi:

Art. 1. W każdym powiecie, w którymby rady powiatowe, a następnie delegacye czynszowe, skutkiem nieprawnego działania wyborców lub wybranych, nie utworzyły się, lub przy którémkolwiek zebraniu, w skutek przekroczenia atrybucyi, przez rząd rozwiązane zostały, delegacyę czynszową w miejsce składu oznaczonego, w art. 61 prawa o oczynszowaniu z urzędu, stanowić będą:

1) Prezydujący urzędnik przez rząd wyznaczony.
2) Członek ekonomiczno-administracyjny.
3) Asesor ekonomiczny.
4) Naczelnik powiatu.
5) Podsędek.
6) Kontrolor skarbowy w powiecie.
7) Dwaj właściciele rolni, posiadacze lub dzierżawcy powołani z listy wyborców do rady powiatowej, z wyłączeniem wszakże tych, którzy należeli do rozwiązanej rady powiatowej.

Art. 2. Na prezydującego, rada administracyjna, na przedstawienie komisyi rządowej spraw wewnętrznych, wyznaczy jednego z urzędników.

Gdyby na prezydującego wyznaczony był jeden z członków do składu delegacyi czynszowej, w art. 1 pod liczbami 2, 3, 4, 5 i 6 powołanych, w takim razie komisya rządowa spraw wewnętrznych, jednocześnie w miejsce ubyłego członka, innego urzędnika wyznaczy.

Nominacye na członków w artykule powyższym pod pozycyami 3, 4, 5 i 6 wymienionych, udzieli właściwy rząd gubernialny, a na członków z obywateli ziemskich, naczelnik powiatu.

Art. 3. Członkowie delegacyi z listy wyborców powołani w myśl art. 62 prawa o oczynsowaniu z urzędu, przed przystąpieniem do czynności wykonają przysięgę przed prezydującym w delegacyi, w sposób i w rotę tymże artykułem przepisaną.

Art. 4. Komisyę czynszową w miejsce kompletu art. 67 wzmiankowanego prawa oznaczonego, składać będą:

1) Członek ekonomiczno-administracyjny, jako prezydujący.

2) Jeden z urzędników biura powiatu, przez naczelnika powiatu wyznaczony.

3) Jeden z obywateli ziemskich, do składu delegacyi czynszowej powołany, jaki przez tęż delegacyę wyznaczony zostanie.

Ten ostatni członek, odpowiednio do art. 75, nie będzie już wchodzić do składu delegacyi czynszowej, wrazie, gdy dzieło komisyi czynszowej do której należał, będzie przedmiotem rozpoznania delegacyi.

Art. 5. Oprócz dyet zapewnionych w art. 70 prawa o oczynszowaniu z urzędu, dla członka ekonomiczno-administracyjnego, jego zastępcy i techników, będzie pobierać takowe dyety odpowiednio do przepisów ukazu z d. 20. czerwca (2. lipca) 1850 roku, urzędnik biura powiatu do komisyi czynszowej należący. Członek tejże komisyi, z listy wyborców powołany, ma również prawo żądać wynagrodzenia za czas strawiony na gruncie przy czynności. Wysokość tego wynagrodzenia, która rs. 3 dziennie przenosić nie może, w myśl art. 106, delegacya czynszowa ostatecznie oznaczy.

Dyety i koszta powyższe, obok zapewnionych w art. 70, ponosić będzie właściciel majątku. Asygnowanie ich i ściąganie od kogo należy, odbywać się będzie w sposób w art. 84 oznaczony.

Art. 6. Tak ustanowione delegacye i komisye czynszowe dopełniać będą oznaczenie czynszów, oddzielenie gruntów włościańskich od folwarczných, podział osad, rozdział wspólności i zniesienie służebności, zgoła wszelkie czynności przewidziane w prawie o oczynszowaniu z urzędu, ze ścisłem zastosowaniem przepisów tegoz prawa.

Podług tychże przepisów rozpoznawane będą przez delegacye powiatowe, odwołania się od decyzyi komisyi czynszowych. Decyzyom ostatecznym delegacyi dodawaną będzie klauzula egzekucyjna, oraz zanoszone być mogą na te decyzye skargi rekursowe do rady stanu Królestwa.

Przepisy zawarte w tytule V. prawa o oczynszowaniu z urzędu, o ile niniejszem postanowieniem zmienione nie zostały, zachowują się w swej mocy.

Art. 7. Delegacya czynszowa zastępcza, niniejszem postanowieniem przewidziana, przez gubernatora cywilnego właściwego rozwiązaną zostanie, po zwołaniu przez rząd skutkiem dopełnienia nowych wyborów rady powiatowej i po ustanowieniu przez tęż radę delegacyi czynszwej zwyczajnej, której przekazane będą do dalszego działania czynności, poprzednio przez delegacyę zastępczą rozpoczęte i stanowczo nie załatwione.

Rosya.

Petersburg, 24. października. *(Doniesienia z Kaukazu.)* Z Kaukazu donoszą o następującem nieszczęśliwem wydarzeniu:

Dnia 19. sierpnia posłano łódź korwety „Udaw“ z Suchumu do Kelassury. Kilku gwardzistów marynarki i junkrów korzystało ze sposobności i udało się na brzeg, do lasu, gdzie zabawiali się polowaniem. Powróciwszy ztamtąd czyścili strzelby na brzegu, i rozmawiali z obecnym tamże Abchazą. Nagle z krzaku padł strzał, który zranił Abchazę. Na jego krzyk zbiegli się krajowcy, a ujrzawszy rannego, Rosyanami otoczonego, sądzili, że został zamordowany, i nie wchodząc w rzecz, zaczęli strzelać do łodzi. Rosyanie widząc przed sobą rozjątrzoną tłuszczę, która nie chciała słuchać żadnych wyjaśnień, ustąpili, aby uniknąć wszelkiego sporu z mieszkańcami, wsiedli na łódź i odpłynęli w nadziei, że prędzej czy poźniej wypadek się wyjaśni. Górale jednak strzelali ciągle, w skutek czego gwardzista Sawoiko został zabity, gwardzista Schosteński i jeden z majtków odnieśli rany. Poźniej pokazało się, że pierwszy strzał pochodził z karabinu żołnierza, który pijany leżał pod krzakiem, a co on sam w obecności Górali zeznał. Ścisłe śledztwo względem tego wydarzenia zarządzone zostało.

W ostatnich czasach zaburzenia na Kaukazie były dosyć częste. Statki z kontrabandą i bronią coraz częściej zabierane bywają. W sierpniu korweta „Ryon“ zabrała statek z bronią i prochem; znajdowało się na nim 53 Górali, którzy powracali z Konstantynopola. Z Morchansa donoszą do *N. Post*, że rzeka Tzna dnia 17go października pokryła się lodem, a w skutek tego zamarzła większa

część statków tak próżnych jak napełnionych pod wsią Berezowem. W Niżnym Nowogrodzie ruszyły lody 21. października o godzinę 9tej zrana.

Grecya.

(Stronnictwa rewolucyjne.)

Wybory do zgromadzenia narodowego odbędą się 10. listopada. Potwierdza się, że stronnictwo włoskie miało wielki udział w ostatnich wypadkach w Grecyi, i że chce obrócić je na swoją korzyść. Stronnictwo rzeczone rozpada się na frakcyę rewolucyjną i frakcyę sprzysiężenia sardyńskiego. To ostatnie pragnie wynieść na tron jednego z książąt domu sabaudzkiego, któryby buntujących się w Turcyi chrześcian pod swoją władzą scentralizował, lecz gabineta paryski i londyński mają właśnie na celu oprzeć się tej tendencyi.

Ameryka.

Nowy Jork, 20. października. *(Agio złota. — Rekrutacya. — Wypadki wojenne.)*

Szybki wzrost agia na złocie, wzniecił obawę zarówno w kołach politycznych jak handlowych. Od dn. 18go, w którym wynosiło $37^1/_2$, spadło wprawdzie agio o 5 prc., ale wszyscy są w obawie, aby wkrótce znowu nie podskoczyło. Kupcy i bankierowie wybrali deputacyę, która gotuje się w drogę do Washingtonu dla narady z ministrem skarbu Mr. Chase. Obawę innego rodzaju wzniecila okoliczność, że krzyżowce nieprzyjacielskie zabrały i zniszczyły wiele statków kupieckich. Z tej to przyczyny asekuracye amerykańskie podwyższyły premie o 5 prc.

Zapowiadają, że wojsko unii w dolinie Shennandoah ma posuwać się naprzód. Jenerał Stuart stoi z swoją kawaleryą w Leesburgh, a separatyści z znacznym oddziałem znajdują się pod Bunkers Hill, zkąd może przyjść do wielkiej bitwy. Irlandzcy osadnicy w hrabstwie Luzerne i w Pensylwanii oparli się rekrutacyi. Musiano wezwać wojsko na pomoc, i opór ustał dopiero, gdy czterech czy pięciu padło na placu. W Nowym Jorku ma odbyć się meeting dla obmyślenia środków przeciw korsarstwu.

Wszystkie oddziały, które wysłał M'Clellan na rekonesans, powróciły do Harpers Ferry, gdzie znajduje się główna kwatera unionistów, i przyniosły wiadomość, że pomiędzy Charlestownem a Martinsburgiem stoją znaczne siły konfederacyi. Krążą niepewne pogłoski o powstaniu murzynów w hrabstwie Culpepper w Wirginii. Mówią, że tamże powieszono siedmnastu wolnych murzynów, u których znaleziono proklamacyę Lincolna względem emancypacyi.

Kronika.

(Pan Drouyn de Lhuys), nowo mianowany francuski minister spraw zagranicznych, już po raz czwarty piastuje ten tak ważny we Francyi urząd. Urodzony w 1805 roku, za młodu już poświęcał się naukom i zawodowi dyplomatycznemu. Deputowany w 1845 roku należał do tak zwanej opozycyi, a będąc niezależnym, mając 300 tysięcy franków rocznego dochodu, występował silnie przeciw Guizotowi po sławnej sprawie Pritcharda i w 1848 r. podpisał wraz z innymi znane protestacye. Po coup d'état grudniowym został ministrem spraw zagranicznych, i urząd ten piastował przez dni czternaście, od 19. grudnia 1848 roku do 2. stycznia roku następnego. Powróciwszy na ten urząd 9. stycznia 1851 roku, pozostawał na nim tym razem dłużej, bo dni piętnaście, do 24go tegoż miesiąca. Po trzeci raz objął ster spraw zagranicznych 28. lipca 1858 roku i trzymał go do 3. maja 1855 r., w którym to dniu został zastąpionym przez p. Walewskiego. On to przed wojną krymską doprowadził do skutku związek francusko-angielski, lecz głęboki przyjaciel pokoju wyjechał z Wiednia w czasie przedwstępnych konferencyj, do których należał, gdy widział, że rezultatem tych konferencyj nie będzie pokój. Wystąpiwszy z ministeryum w 1855 roku, pozostał czas jakiś w senacie, lecz po wiadomym liście cesarskim, mającym na celu powiększenie inicyatywy tego zgromadzenia, był jedynym senatorem, który w skutek owego listu podał się o uwolnienie, przejęty jak mówią, konserwatywnemi zasadami. Od tego czasu usunął się zupełnie od spraw publicznych, będąc tylko prezesem komitetu rolniczego w Melun i Fontainebleau, członkiem towarzystwa aklimatyzacyjnego i administracyi kolei wschodniej.

Pan Drouyn de Lhuys, biorąc czynny udział w rządzie 1849 i 1851 r., gorąco bronił okupacyi rzymskiej, i nawet za jego to ministeryum okupacya ta wzięła początek.

(Drogi żelazne w Rosyi.) Jakkolwiek Rosya w obecnym czasie posiada, licząc w to i drogę żelazną mikołajewską, przeszło dwa tysięcy wiorst takich dróg, ale wszystkie one, ważne dość same przez się, łącząc obie stolice z sobą i z Europą przebiegają tylko po skraju obszernego państwa. Srodek jego, zawierający ogromne bogactwa przyrodzone, pozbawiony jest prawie zupełnie szybkich i wygodnych środków komunikacyi, znajdując się w odległości tak od dróg żelaznych, jak i od dobrych komunikacyj wodnych. Droga żelazna Teodozyjska miała brak ten zapełnić, gdyż przechodziłaby samym środkiem Rosyi i wiązałaby z sobą dwa jej odległe krańce. Przytem miałaby ona ogromne znaczenie dla Rosyi południowej, która nie zbyt dawno jeszcze uważaną była za spichlerz Europy zachodniej, gdy teraz straciła to miano, właśnie dla braku dobrych komunikacyj. — W Odessie na przykład, jak donoszą, ceny zboża z powodu kosztów transportu są wyższe, aniżeli na targach Europy zachodniej; obywatele ziemscy zatem muszą czekać głodnych lat na zachodzie i z niemi cen wysokich, lub sprzedawać ze stratą swe produkta. Niemniej ważną byłaby i projektowana kolej żelazna Sybirska, którąby połączyła z środkiem Rosyi i Europą okolice wprawdzie mało zaludnione, ale nader bogate. — Na budowę zatem wspomnionych wyżej dwóch głównych dróg żelaznych, południowej i sybirskiej zwraca się przedewszystkiem uwaga publiczna, a ludzie myślący i praktyczni, przyznając najzupełniej jak najprędszą ich potrzebę, różnią się tylko w środkach co do wykonania tego przedsięwzięcia. Niektórzy proponują rządowi, aby pokrył wydatki na ten cel za pośrednictwem pożyczki wewnętrznej, i na ten cel użył depozytów, składanych w banku państwa, albo też wypuścił nową seryę biletów kredytowych, ale środki te zdają się być niewłaściwe. — Niedogodności ich, a mianowicie pożyczki wewnętrznej, wykazuje nader gruntownie dziennik „Birżewyja Wiedomosti w Petersburgu wychodzący.

(Ludność mexykańska.) Według jednego z dzieł niemieckich ludność rzeczypospolitej mexykańskiej składa się z następujących żywiołów:

Indyan (krajowców) 4,000.000
Metysów 1,500.000
Hiszpanów, w żyłach których krąży chociaż w nie tak silnym stopniu krew indyjska 800.000
Kreolów pochodzenia czysto hiszpańskiego 300.000
Cudzoziemców stale zamieszkałych 100.000

Razem . . 6,700.000.

(Szarańcza.) W Gazecie odeskiej czytamy co następuje: „Aby mieć pojęcie, do jakich rozmiarów dochodzą spustoszenia, czynione w naszym kraju przez szarańcze i inne owady szkodliwe, dość będzie wykazać, że w jednym powiecie Dnieprowskim, gubernii Tauryckiej, szarańcza odrodziła się, w roku bieżącym, na przestrzeni 46,138 diesiatyn. Z tej liczby zdołano ją wytępić na 20,764 diesiatynach. Odrodzona szarańcza zniszczyła w tymże powiecie 45,397 dieś. zboża. Do tej klęski dodać jeszcze należy szkody zrządzone przez susłów, żuki i t. p., a pojmiemy, jaka jest ogólna masa strat poniesionych w całej prowincyi.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Andrychów, 1. listopada. Na naszych targach w II. połowie zeszłego miesiąca płacono w przecięciu za mec pszenicy 4 zł. 75 c.; żyta 3 zł.; jęczmienia 2 zł. 38 c.; owsa 1 zł. 40 c.; ziemniaków 72 c. Za cetnar siana 80 c. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 5 zł. 25 c., miękkiego po 4 zł. 25 c. Funt mięsa wołowego kosztował 16 c. — Kukurudzy, hreczki, wełny i nasienia konicza nie było w handlu.

Bochnia, 31. października. Na wczorajszy targ tygodniowy przywieziono 300 meców pszenicy, 300 m. żyta, 300 m. jęczmienia, 200 m. owsa i 300 m. ziemniaków. Cały dowóz został sprzedany, i to po cenach następujących: mec pszenicy (85 ℔) 4 zł. 50 c.; żyta (75 ℔) 2 zł. 63 c.; jęczmienia (71 ℔) 2 zł. 25 c.; owsa (51 ℔) 1 zł. 75 c.; ziemniaków 1 zł. w. a.

Tarnów. Ceny przeciętne zboża i innych artykułów na targach w obwodzie naszym w pierwszych dwóch tygodniach października 1862.

	Miejsce targu:											
	Tarnów		Dąbrowa		Jasło		Mielec		Ropczyce		Żabno	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy	4	59	4	50	3	73	4	30	4	50	4	35
„ żyta	2	70	2	50	2	32	2	55	2	52	2	42
„ jęczmienia	2	15	2	.	1	70	2	.	1	98	1	60
„ owsa	1	50	1	25	1	10	1	.	1	36	.	.
„ hreczki	2	25	.	.	2	10	.	.	.	.	.	.
„ kukurudzy	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków	.	70	.	60	.	70		60	.	60	.	66
Cetnar siana	1	30	1	20	1		1	80	1	15	.	.
„ wełny	.	.	.	.	.	.	140	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	28	.	.	.	25	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	9	50	.	.	6	50	.	.	6	59	7	50
„ „ miękkiego	7	25	6	50	4	.	6	.	4	75	6	51
Funt mięsa wołowego	.	17		13		14		13	.	14	.	14
Mas okowity	.	26	.	60		80	.	80	.	.	.	60

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 5. listopada. Na przedwczorajszem posiedzeniu izby deputowanych rady państwa oznajmił Jego Excelencya minister finansów, że Jego ces. Mość raczył zatwierdzić już najwyższą sankcyą ustawę finansową na rok 1862. Potem przyszło pod obradę sprawozdanie komisyi względem *postępowania ugodnego*, ale debaty specyalnej nie było jeszcze na tem posiedzeniu. — Z najwyższego dworu donoszą dzienniki, że do Wiednia przybyła Jej Mość owdowiała Cesarzowa Karolina Augusta, i że prezydent ministrów Arcyksiążę Rainer jeździł w święta do Gorycyi po swoją małżonkę.

Monarcha *pruski* wyjechał na kilka dni do Magdeburgu, a potem ma kilka dni poświęcić zabawom łowieckim. Aż do chwili odjazdu jednak z Berlina przyjmował Król ciągle jeszcze deputacye z różnych stron kraju, które mienią się być reprezentacyami opinii powszechnej, i zdaje się, że manifestacye te nieustaną także w ciągu podróży królewskiej. Dzienniki opozycyjne upatrują w tem wszystkiem zamiar partyi rządowej względem obalenia teraźniejszej ustawy wyborczej i wyrażają przeto obawę, że może jeszcze przed

nowem zebraniem się sejmu zechce rząd oktrojować nową ustawę wyborczą.

W **Luxemburgu** otworzył książę Henryk izby dnia 28go z. m. mową od tronu, w której powiada pomiędzy innemi, że rząd tego księstwa w prawdzie przyłącza się do teraźniejszych projektów reformy związku niemieckiego, ale oraz czuwać będzie nad tem, ażeby istniejące traktaty, które są jedyną gwarancyą niezawisłości i neutralności tego kraju, zostały zreferowane.

W **Królestwie Polskiem** rozpoczęły się już w niektórych powiatach rewizye poborowe, t. j. stawienie się i rewizya wykazanych do poboru popisowych, a w innych powiatach oznaczone są termina rewizyi na różne dnie bieżącego miesiąca. Tymczasem obiega w Warszawie pogłoska, że pobór ma być odłożony i w tym roku jeszcze nienastąpi. Nadto donosi *Czas*, że do Królestwa przybywają ciągle jeszcze oddziały wojsk należące do 3. dywizyi gwardyjskiej, a mianowicie 3cia brygada artyleryi należąca do korpusu gwardyjskiego i grenadyerskiego, który właśnie temi dniami lustrował Cesarz w Petersburgu.

Dziennik *France* donosił niedawno, jakoby p. Nigra wyrażał panu Drouyn de Lhuys ubolewanie gabinetu turyńskiego nad notą okólnikową jenerała Duranda, wydaną do Francyi. Te oświadczenia — dodawała *France* — miano przyjąć jak najlepiej we Francyi i zapewnić, że rząd francuski odpowie na to osobną notą, którą p. Sartiges przywiezie do Turynu, i w której oznajmione będą myśli i zamiary rządu cesarskiego. Tymczasem teraz ogłasza ten sam dziennik pod dn. 2. b. m. pismo pana Nigry, które zaprzecza stanowczo powyższemu doniesieniu. — Nadzwyczajny poseł francuski przy dworze turyńskim p. Benedetti, doręczył 3. b. m. Królowi Wiktorowi Emanuelowi swoje pismo odwołujące. — Z **Rzymu** donoszą dziennikowi *La France* z 26. z. m., że od czasu mianowania p. Drouyn de Lhuys zmieniła się tu znacznie sytuacya, i że kurya rzymska skłania się widocznie do reform i wewnętrznej organizacyi kraju. Jakoż upatrują już początek tych reform w najwyższem rozporządzeniu rządu papieskiego, które mieszkańcom Marchyi i Umbryi dozwala wprowadzać swoje wyroby bez opłaty cła do państwa kościelnego, tak, jak gdyby zostawały jeszcze pod berłem papieskiem. — W **Neapolitańskiem** poniosły znowu klęskę bandy reakcyjne. Naczelnik ochotników burbońskich Tristany, ścigany przez wojska włoskie, schronił się z 20 towarzyszami na terytoryum papieskie i poddał się oddziałowi wojsk francuskich w Veroli, a miała to już być jedna z ostatnich band, grasujących w Neapolitańskiem. — Co do stanu zdrowia Garibaldego donoszą ze Spezzyi z 29. z. m., że odbyło się tego dnia konsylium złożone z 17 lekarzy, ale cierpienia chorego niedozwoliły odszukać kuli; mimo to niewątpią lekarze, że kula tkwi w ranie, i mają przeto ponowić konzultacyę w stosowniejszej chwili. Przytem wszystkiem zapewnia sławny lekarz francuski Nelaton, że choremu nie zagraża najmniejsze niebezpieczeństwo.

Z Paryża donosi telegram z 2go b. m., że pan Bismark Schönhausen zaraz po recepcyi u dworu odjechał z powrotem do Berlina. Prawie równocześnie z nim przybył do Paryża także ambasador austryacki Książę Metternich i miał 30. z. m. długą konferencyę z ministrem spraw zagranicznych. — Dziennikowi *Phare de la Loire* w Nantes doręczona została z prefektury nota, która zabrania wyraźnie dziennikom rozszerzać pogłoski o mniemanych zmianach w ministeryum lub rozdwojeniach między członkami gabinetu, zagrażając im w razie przeciwnym karą przepisaną za zakłócenie spokojności publicznej.

Izba Kortezów *hiszpańskich* ma być podług uchwały rady ministeryalnej otworzona na dniu 1. grudnia, a dzienniki donoszą, że margrabia de Duero ma wystąpić z kandydaturą do prezydentury w senacie.

Z Grecyi niema dziś żadnych wiadomości, tylko listy otrzymane na Tryest donoszą, że minister spraw zagranicznych rządu prowizorycznego, p. Diamantopulos przesłał notę do rządu francuskiego, a podobno i do innych mocarstw, zawiadamiając je, że w Grecyi dokonaną została rewolucya i utworzył się rząd tymczasowy pod przewodnictwem senatora Bulgorisa, a oraz, że zwołane zostało zgromadzenie narodowe, które ma ogłosić nową dla Grecyi konstytucyę i wybrać nowego panującego. Zaś co do zachowania się mocarstw opiekuńczych w obec rewolucyi greckiej zapewnia dziennik *Pays*, że skutkiem wymiany not między mocarstwami opiekuńczemi uchwalona została zasada nieinterwencyi. Grecy na mocy powszechnego prawa narodów, będą mogli sami rozstrzygnąć swój los i obrać sobie monarchę podług upodobania. Wiadomość tę potwierdziła także *France* donosząc, że Francya i Anglia porozumiały się co do sprawy greckiej i mają posłać równobrzmiące instrukcye swoim pełnomocnikom, które prawdo podobnie opierać się będą na zasadzie nieinterwencyi.

Podług telegramu marsylskiego z 30go z. m. przyjmowano Omera Baszę 22. z. m. w **Konstantynopolu** z nadzwyczajnemi honorami; cała flota salutowała go w chwili przyjazdu. Tego samego dnia jednak nadeszła do stolicy tureckiej wiadomość telegraficzna o nowej morderczej walce między Turkami i Czernogórcami, którą jednak przedstawia Książę jako akt izolowany i niezawisły od jego woli.

W **Ameryce** zaszła nowa bitwa. Telegram z Nowego Jorku z 22. paźdz. donosi, że separatyści pobici zostali 6. paźdz. pod Lavergne na zachód od Nashville, i że stracili przytem 170 jeńców. Kongres stanów południowych wotował rezolucyę, która upoważnia prezydenta do wszelkich represaliów, jakie uzna za potrzebne w obec proklamacyi Lincolna i innych barbarzyństw; poczem odroczył się ten kongres do 19. listopada. Armia M'Clellana ruszyła prawdopodobnie naprzód.

Najświeższa poczta.

Tryest, 3. listopada. Według telegramów z Aten z 31. października ruchomości Króla Ottona oddano posłowi bawarskiemu.

Monachów, 3. listopada. Kierujący artykuł *Gazety Bawarskiej* zaprzecza wszelkim doniesieniom gazeciarskim o powołaniu nowych dynastyi na tron grecki, i zwraca uwagę, że w proklamacyi rządu prowizorycznego jest mowa o usunięciu Króla i Królowej, lecz nie o usunięciu całej bawarskiej dynastyi.

Paryż, 3. listopada. Dzisiejsza *France* donosi, że wydano do Turynu notę francuską, która ma być punktem wyjścia do układów o Rzym; w niej nie wspomniano o okolniku Duranda.

Shanghai, 19go września. Tajpingowie ustąpili znowu. W okolicy panuje spokój. W Schansi zajęto 25 miast i pozabijano wszystkich mandarynów; wszelki ślad powagi rządu cesarskiego został zniszczony. Jakie są poruszenia armii wysłanej na stłumienie powstania, nie wiadomo.

Kanton, 26. września. Odkryto wielkie sprzysiężenie, które miało na celu spalić miasto i mandarynów wymordować. Sprzysiężeni są sprzymierzeńcami Tajpingów. Aresztowano wiele osób. Władze są nader niespokojne.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. listopada.

Hotel George: PP. Rebinder Mik. i Urbański Alex., z Rosyi. — Münter Herm., z Waniowa.

Hotel europejski: Ks. Radziwiłł Wilh., z Nikłowiec. — Br. Poten Karol, z Olszanki. — Bocheński Wikt., z Podmichajłowiec.

Hotel angielski: Hr. Komorowski Karol, z Korczmina. — Lisowiecki Ant., z Niegłowiec. Udrycki Ant., z Wielkichmostów.

Zajazd Leszczyńskiego: Zebrowski Karol, ze Strzel'sk.

Pod koleją żelazną: Schaff Herm., kapitan okręt., z Gdańska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. listopada.

PP. Piotrowski Włod., do Woli wielkiej. — Głowacey Emilian i Boles., do Rolowa. — Hr. Golejowski Tad., do Sapahowa. — Hr. Koziebrodzki Felix, do Paryża. — Grabianka Kaj., na Podole. — Hr. Potocki Szcz., do Rosyi. — Hr. Łoś Bron., do Kijowiec. — Bobrowski Karol, do Rekliniec. — Reindl Ant., do Wolicy. — Bal Fran., do Tuligłów. - Skrzyszewski Mich., do Bełzca. — Reiner Max, c. k. major, do Stryja. — Sies Maur., c. k. rotm., do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 2. i 3. listopada 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
6. god. zrana	329 49	+ 3.9	74.9	polud.-wsch.	sł.	pochmurno
2 god. po poł.	329 65	+ 6.2	62 4	"	"	"
10. god. wiecz.	330.01	+ 4.0	69 5	"	"	"
7 god zrana	330.45	+ 2.5	75.2	poł.-wsch.	sł.	pochmurno
2 god. po poł.	330.51	+ 6 1	48 1	"	"	"
10. god. wiecz.	330 86	+ 3 0	51.5	południowy	"	"

T e a t r.

Dziś w teatrze niemieckim po raz pierwszy: **„Sand in die Augen"**, komedya w 2 aktach, i **„Die Natur-Grille"**, komedya ze spiewami w 1 akcie.

Kurs lwowski.

Dnia 4. listopada.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	73	5	78
Dukat cesarski .	" "	5	76	5	83
Półimperyał zł. rosyjski	" "	9	89	10	3
Rubel srebrny rosyjski .	" "	1	91	1	93
Talar pruski . . .	" "	1	81	1	83
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	79	38	80	13
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	83	38	84	13
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	48	71	23
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	60	82	30
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	225	25	226	63

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 4. listopada

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 82.15. Metaliki po 5% za 100 zł. 70.90; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 789.—; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 222.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 122.10. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.82, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 121.50.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.